Parlaimint na hEorpa
2019-2024

An Coiste um Chearta na mBan agus um Chomhionannas Inscne
An Cathaoirleach

24.1.2024

An tUasal Johan Van Overtveldt
Cathaoirleach
An Coiste um Buiséid
AN BHRUISÉIL

Ábhar: Tuairim ar na Treoirlínte do Bhuiséad 2025 - Roinn III (2023/2220(BUI))

A Chathaoirligh, a chara,

Faoin nós imeachta dá dtagraítear thuas, iarradh ar an gCoiste um Chearta na mBan agus um Chomhionannas Inscne tuairim a chur faoi bhráid do choiste. Ag an gcruinniú a bhí aige an 29 Samhain 2023, chinn an coiste an tuairim a sheoladh i bhfoirm litreach.

Rinne an Coiste um Chearta na mBan agus um Chomhionannas Inscne breithniú ar an ábhar ag an gcruinniú a bhí aige an 24 Eanáir 2024[1]. Ag an gcruinniú sin, chinn sé a iarraidh ar an gCoiste um Buiséid, mar an coiste atá freagrach, na moltaí seo a leanas a ionchorprú ina thairiscint i gcomhair rúin.

Mise, le meas,

Robert Biedroń

[1] Seo a leanas na daoine a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach: Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland, Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Lívia Járóka, Andżelika Anna Możdżanowska, Maria Veronica Rossi

MOLTAÍ

A. de bhrí go bhfuil an comhionannas inscne agus díothú neamhionannas ar cheann de na bunluachanna ar a bhfuil an tAontas fothaithe, agus de bhrí go bhfuil an tAontas tiomanta don chomhionannas inscne agus don phríomhshruthú inscne a chur chun cinn ina ghníomhaíochtaí uile mar a chumhdaítear in Airteagal 8 CFAE;

B. de bhrí gur iarr an Pharlaimint ar an gCoimisiún arís agus arís eile úsáid an phríomhshruthaithe inscne, an bhuiséadaithe inscne agus na measúnuithe tionchar inscne a chur chun cinn agus a chur chun feidhme i réimsí beartais uile an Aontais;

C. de bhrí go raibh tionchar ar leith ag na géarchéimeanna iomadúla atá os comhair an Aontais ar chomhionannas inscne san Aontas, ar géarchéimeanna iad lena ndéantar difear díréireach do mhná, amhail cogadh agus úsáid an fhoréigin ghnéasaigh mar arm cogaidh, méadú ar fhoréigean inscnebhunaithe agus teaghlaigh, srianta ar shláinte ghnéis agus sláinte atáirgthe agus na cearta a bhaineann leo (SRHR), frithfhreagairtí i gcoinne chearta na mban, chomh maith leis an mbearna phá leanúnach idir na hinscní;

D. de bhrí nach bhfuil buiséid riamh neodrach ó thaobh inscne de agus gur gá, dá bhrí sin, iad a bhunú leis an gcuspóir soiléir comhionannas inscne, frith-idirdhealú agus an sprioc a bhaint amach maidir le gach duine agus a riachtanais shonracha a bhaint amach, lena n-áirítear mná agus cailíní ina n-éagsúlacht uile, chomh maith le cumhachtú eacnamaíoch na mban a chur chun cinn, trí thiomantas inláimhsithe do phríomhshruthú inscne;

E. de bhrí gur gá do na Ballstáit agus do AE an t-idirdhealú a dhíothú agus aghaidh a thabhairt air go héifeachtach agus de bhrí nach mór céatadán méadaitheach de bhuiséad AE, lena n-áirítear Cistí Struchtúracha AE agus infheistíocht i seirbhísí cúraim phoiblí ardcháilíochta agus inrochtana, a dhearadh chun deiseanna nua comhionanna a chruthú i margadh saothair AE lena n-áirítear do FBManna faoi stiúir ban, agus é mar aidhm aige samhail den tsochaí “cúramóir comhionann agus foghlaimeoir comhionann” a bhaint amach;

1. á chur i bhfios go láidir nach mór gné na hinscne a chomhtháthú agus a mheas sa timthriall buiséadach agus i ngach clár, ag gach céim, agus á chur in iúl gurb oth léi nár baineadh an cuspóir sin amach go fóill, in ainneoin na n-iarrataí a rinne Parlaimint na hEorpa arís agus arís eile; á iarraidh go ndéanfaí sonraí inchomparáide atá imdhealaithe ó thaobh inscne de a bhailiú, a thuairisciú agus a mheas ar bhealach córasach agus éigeantach chun measúnuithe tionchair inscne éigeantacha a chumasú i réimsí beartais uile an Aontais, go háirithe le haghaidh miondealú iomlán ar na scóir laistigh den mhodheolaíocht maidir le comhionannas inscne;

2. á chur i bhfáth gur cheart gné an chomhionannais inscne agus cuspóirí a bhaineann le hinscne a chomhtháthú i ngach réimse beartais agus i gcláir uile an Aontais; á iarraidh an athuair, dá bhrí sin, go ndéanfaí buiséadú inscne a chur chun feidhme ag gach céim den phróiseas buiséadach chomh maith le línte buiséid ábhartha a shainaithint chun gur féidir faireachán éifeachtach a dhéanamh ar rannchuidiú bhuiséad AE leis an gcomhionannas inscne agus athbhreithniú atá íogair ó thaobh inscne de a dhéanamh ar na cláir agus ar an gcaiteachas uile;

3. á chur i bhfáth gur gá tuilleadh forbartha a dhéanamh ar mhodheolaíocht rianaithe inscne an Choimisiúin, ar cheart di ní hamháin na gníomhaíochtaí a bhfuil tionchar inscne acu i roinnt clár de chuid an Aontais a shainaithint, ach méid foriomlán an chistithe atá tiomnaithe don chomhionannas inscne i mbuiséad AE a rianú freisin;

4. á athdhearbhú gur gá an Institiúid Eorpach um Chomhionannas Inscne (EIGE) a threisiú leis an bhfoireann agus an buiséad is gá chun a chur ar a cumas a dualgais shainordaithe a chomhlíonadh agus chun déileáil le méadú géar ar iarrataí ar chúnamh teicniúil maidir le príomhshruthú inscne; á mheabhrú go bhfuil ról ríthábhachtach ag EIGE maidir le heolas luachmhar a roinnt i ndáil le staid an chomhionannais inscne agus chearta na mban san Aontas agus i ndáil le saineolas maidir le beartas, príomhshruthú inscne agus anailís atá íogair ó thaobh inscne de; ag aithint luach thuarascáil bhliantúil EIGE lena gceadaítear do na Ballstáit fiosrú a dhéanamh ar na gnéithe bunúsacha a chuireann bac ar an gcomhionannas inscne; ag tabhairt dá haire go bhfuil na hiarrataí ar sheirbhísí EIGE ag dul i méid i gcónaí agus á chur i bhfios go láidir nach bhfuil tearcmhaoiniú agus tearclíon foirne EIGE ag teacht le cuspóirí agus luachanna an Aontais; ina theannta sin, á thabhairt chun suntais go gcabhródh sé le geilleagar na hEorpa i gcoitinne a bheith níos iomaíche, níos éifeachtúla agus níos athléimní dá gceartófaí na treochtaí imníocha a d'ardaigh EIGE; á chur i bhfáth a thábhachtaí atá sé úsáid a bhaint as na huirlisí atá ann cheana a d'fhorbair EIGE amhail a shraith straitéisí do bhuiséadú inscne ag gach céim den mheastóireacht, den chur chun feidhme agus den fhaireachán i gCistí Struchtúracha agus Infheistíochta na hEorpa;

5. á chur in iúl gur oth léi an easpa línte buiséid sonracha do bhearta atá tiomnaithe don chomhionannas inscne agus á chur i bhfáth a thábhachtaí atá sé an cistiú a mhéadú chun foréigean inscnebhunaithe a chosc agus a chomhrac laistigh de shraith DAPHNE, chomh maith le comhionannas inscne agus príomhshruthú inscne laistigh de chlár CERV; á iarraidh go méadófar an cistiú do mhná atá ag teitheadh ón gcogadh san Úcráin, atá i mbaol suntasach foréigin; á mheabhrú a thábhachtaí atá sé línte buiséid sonracha a bhaineann le hinscne a bheith ann mar aon le sonraí soiléire maidir leis an gcistiú leithdháilte; á athdhearbhú gur cheart gurb é sin an cleachtas do gach clár lena n-áirítear spriocanna a bhaineann le comhionannas inscne, amhail CSE+ agus á iarraidh go dtabharfaí aird ar leith ar an gcibearfhoréigean in aghaidh na mban sa chlár sin agus i gcláir chothrománacha ghaolmhara eile;

6. ag leagan béim ar an bhfrithfhreagairt, arb ábhar imní í atá ag dul i méid, i gcoinne an chomhionannais inscne agus chearta na mban agus ar a thábhachtaí atá sé feasacht a ardú faoin staid sin agus dul i ngleic leis an staid sin; á chur in iúl gur oth léi nár chuir an Coimisiún clár sonrach maidir le comhionannas inscne san áireamh ina dtogra buiséadach; á chur in iúl gur cúis bhuartha di an nasc idir na hionsaithe ar an smacht reachta, ar an daonlathas agus ar chearta an duine agus an fhrithfhreagairt ar an gcomhionannas inscne agus ar chearta na mban;

7. á iarraidh ar an gCoimisiún an leithdháileadh buiséid ar eagraíochtaí na sochaí sibhialta a mhéadú laistigh de na cláir atá ann cheana, go háirithe iad siúd a dhéileálann le sláinte ghnéis agus sláinte atáirgthe agus na cearta a bhaineann leo, lena n-áirítear rochtain ar ghinmhilleadh sábháilte agus dlíthiúil a sholáthar agus a éascú, agus iad siúd atá ag obair chun foréigean inscnebhunaithe a chomhrac agus seirbhísí tacaíochta a chur ar fáil do na híospartaigh, á iarraidh an athuair ar an gCoimisiún an smacht reachta a neartú

agus a áirithiú nach gcuirfear cistí AE ar fáil d'aon eintiteas a bhfuil baint aige le sáruithe ar chearta an duine, go háirithe ar mhionlaigh, agus ar aon sáruithe ar an smacht reachta, lena n-áirítear saoirsí agus cearta bunúsacha na mban, lena n-áirítear cearta bunúsacha agus SRHR;

8. á chur i bhfáth go bhfuil ábhair imní maidir le comhionannas inscne in easnamh den chuid is mó ó cholúin an aistrithe ghlais agus an chlaochlaithe dhigitigh den tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, ar deis chaillte í chun comhionannas inscne a chomhtháthú go héifeachtach i gcuspóirí aeráide agus comhshaoil.

IARSCRÍBHINN: NA hEINTITIS NÓ NA DAOINE ÓNA bhFUAIR AN RAPÓIRTÉIR IONCHUR

Dearbhaíonn an Cathaoirleach faoina fhreagracht eisiach nach bhfuair sé ionchur ó aon eintiteas ná ó aon duine atá le lua san Iarscríbhinn seo de bhun Airteagal 8 d'Iarscríbhinn I a ghabhann leis na Rialacha Nós Imeachta.